

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 marca 2023 r., znak (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej R. M. prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 27 lipca 2022 r. do 25 lipca 2023 r., uzasadniając to brakiem złożenia przez płatnika składek – pracodawcy ubezpieczonej zaświadczenia ZUS Z-3.

R. M. wniosła odwołanie od tej decyzji podnosząc, że urodziła dziecko w czasie zatrudnienia w spółce (...). Pracodawca nie złożył zaświadczenia Z-3, lecz ona sama złożyła formularz Z-12. Podjęte przez organ rentowy działania nie doprowadziły jednak do pozyskania informacji od płatnika. Stwierdziła, że nie powinna ponosić negatywnych konsekwencji zaniedbań pracodawcy, a organ rentowy ma w dyspozycji wszelkie dane pozwalające wypłacić zasiłek macierzyński.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, nadto zaś wskazując, że ze względu na brak zaświadczenia ZUS Z-3 nie jest możliwe potwierdzenie, że ubezpieczona urodziła dziecko w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. M. od 1 grudnia 2021 r. jest pracownikiem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku sprzedawcy, za wynagrodzeniem równym minimalnej płacy ustawowej.

Jedynym wspólnikiem i jednocześnie prezesem zarządu spółki jest S. W..

Niesporne, nadto umowa o pracę – k. 21 akt zasiłkowych , odpis skrócony KRS – w załączniku do akt.

Dnia 27 lipca 2022 r. R. M. urodziła dziecko.

Niesporne, nadto odpis skrócony aktu urodzenia – k. 14 akt zasiłkowych

W 2022 roku prowadząca spółkę (...) faktycznie zamknęła prowadzone sklepy, lecz nie wszczęła formalnego procesu likwidacji spółki, nie złożyła wniosku o upadłość, ani nie wypowiedziała umów o pracę zatrudnionych pracowników.

Dowód: przesłuchanie ubezpieczonej – k. 24-25

Po urodzenia dziecka przez R. M. spółka (...) nie złożyła do zakładu Ubezpieczeń Społecznych zaświadczenia ZUS Z-3. Kolejne wezwania do złożenia zaświadczenia przesyłane przez ZUS do spółki nie były podejmowane, mimo dwukrotnej awizacji przesyłek.

Dowód: przesłuchanie ubezpieczonej – k. 24-25, wezwania do złożenia zaświadczenia – k. 6 akt zasiłkowych.

W razie wypłaty zasiłku macierzyńskiego R. M., byłyby naliczany według takiej samej podstawy jak zasiłek chorobowy poprzedzający datę porodu.

Niesporne, nadto pismo ZUS z 16 listopada 2023 r. – k. 35.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie, ustalony przez sąd w oparciu o wszystkie zgromadzone i korespondujące ze sobą dowody, to jest zeznania ubezpieczonej i dokumenty, których rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron i co do których nie ujawniły się żadne okoliczności rodzące wątpliwości co do ich autentyczności bądź

prawdziwości zawartych w nich treści, leżał w istocie poza sporem. Nie budzi żadnych wątpliwości, że ubezpieczona urodziła dziecko w okresie obowiązywania umowy o pracę, którą zawarła 1 grudnia 2021 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Podobnie nie była kwestionowana okoliczność, że na skutek faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez spółkę nie zostało złożone zaświadczenie ZUS Z-3 dotyczące ubezpieczenia i podstawy wymiaru świadczeń R. M.. Sporny pozostawał skutek prawny braku zaświadczenia – zdaniem organu rentowego prowadzący do odmowy przyznania zasiłku macierzyńskiego.

Kwestię świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, do których należy zasiłek macierzyński regulują przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 2780), zwanej dalej „ustawą zasiłkową”.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 1 tej ustawy zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która urodziła dziecko w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego. Co do zasady zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego oraz urlopu ojcowskiego (art. 29a ust. 1 ustawy zasiłkowej). Ryzykiem socjalnym, które otwiera dostęp do zasiłku macierzyńskiego jest niemożność świadczenia pracy z powodu konieczności pełnienia ról rodzicielskich (R. Babińska-Górecka, Zasiłek macierzyński, w: System PrPracy, t. III, 2021, s. 1017 i n.).

Z regulacji ustawowej wynikają dwie przesłanki nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego przez matkę dziecka – urodzenie dziecka i podleganie ubezpieczeniu chorobowemu w tym momencie (tak R. Babińska-Górecka, Komentarz do art. 29 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, Legalis). Ubezpieczona spełniła oba te warunki. Nie budzi żadnych wątpliwości w obliczu złożonych przez nią zeznań, a także umowy o pracę, dokumentów zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych oraz skróconego aktu urodzenia, że ubezpieczona podlegała – jako pracownik – ubezpieczeniu chorobowemu w chwili urodzenia dziecka.

Natomiast nie należy do tych przesłanek złożenie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez płatnika składek – tutaj pracodawcę – zaświadczenia ZUS Z-3. Ubezpieczona nie może odpowiadać za zaniechanie płatnika składek, skoro spełniła oba warunki do otrzymania prawa do zasiłku macierzyńskiego. Z kolei sam organ rentowy nie ma w tym wypadku faktycznych przeciwwskazań do naliczenia zasiłku macierzyńskiego, skoro ubezpieczona otrzymywała minimalne ustawowe wynagrodzenie za pracę. Poza tym – jak wskazał sam organ w piśmie z 16 listopada 2023 r. zasiłek macierzyński byłby naliczany według takiej samej podstawy jak zasiłek chorobowy poprzedzający datę porodu.

Jeżeli do wypłaty zasiłku obowiązany jest ZUS, to płatnik składek zobowiązany jest przedłożyć zaświadczenie zawierające zestawienie składników wynagrodzenia lub przychodu stanowiących podstawę wymiaru zasiłku. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 87) dowodem stanowiącym podstawę przyznania i wypłaty przez ZUS zasiłku macierzyńskiego ubezpieczonemu jest zaświadczenie płatnika składek wystawione na druku ZUS Z-3.

Zgodnie z przepisem art. 61b ust 5 ustawy zasiłkowej, pracodawca zatrudniający mniej niż 20 pracowników przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wszelkie niezbędne dokumenty do przyznania oraz wypłaty zasiłku, nie później w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. Niemniej jednak przepisy ustawy nie określają żadnych sankcji w sytuacji jeśli pracodawca zaniecha tego obowiązku.

Takie działania pracodawcy mogą podlegać w określonych przypadkach odpowiedzialności karnej (tj. przepis art. 218 § 1a kodeksu karnego), niemniej jednak nie przyniesienie to wymiernych rezultatów dla ubezpieczonego.

Zatem wobec określonej kategorii ubezpieczonych ustawa i rozporządzenie wykonawcze przewidują dodatkowe formalności. Celem zaświadczenia ZUS Z-3 jest ułatwienie ZUS wypłaty zasiłku chorobowego, albowiem wszelkie dane do jego wypłaty przekazuje płatnik. Z treści rozporządzenia oraz jego ustawowej podstawy (art. 61b ust. 6 ustawy zasiłkowej) wynika, że jest to jedynie dokumentacyjny obowiązek obciążający płatnika, a nie przesłanka

nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego przez ubezpieczoną matkę dziecka. Jeżeli płatnik zaniedba dostarczenia tego zaświadczenia, to nie oznacza zwolnienia ZUS z obowiązku wypłaty zasiłku. To ZUS w takim przypadku określa bowiem prawo do zasiłku, jego wysokość oraz wypłaca zasiłek. Organ rentowy nie powinien odmawiać wypłaty zasiłku, ale przedsięwziąć wszystkie niezbędne czynności konieczne do ustalenia jego wysokości, tj. wezwać płatnika do przedstawienia zaświadczenia, a w razie jego braku ustalić wysokość zasiłku na podstawie danych posiadanych przez ZUS, w ostateczności wezwać ubezpieczonego do przedstawienia informacji o składnikach wynagrodzenia otrzymanych w okresie ostatnich 12 miesięcy. Wyliczenie zasiłku macierzyńskiego w tym wypadku jest bardzo proste ze względu na jedynym składnik płacowy ubezpieczonej opiekującej na ustawowe minimalne wynagrodzenie za pracę.

W przypadku ubezpieczonej nie zachodzą żadne negatywne przesłanki prawa do dochodzonego świadczenia określone w ustawie zasiłkowej (art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 3 tej ustawy w zw. z art. 31 ust. 2).

Mając na uwadze wszystko powyższe sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając R. M. do zasiłku macierzyńskiego za cały sporny okres.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

13.02.2024